

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 78/07-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 5. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. G., H., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., Z., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce H. konaných 2. decembra 2006 za účasti P. Š., zvoleného starostu obce H., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. G. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2006 doručená sťažnosť M. G. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce H. konaných 2. decembra 2006. Sťažnosť smeruje proti zvolenému starostovi P. Š.

Sťažovateľ v sťažnosti, ktorú na výzvu ústavného súdu doplnil podaním z 25. apríla 2007, uviedol:

„ad 1) - v čase volebnej kampane, t. j. dňa 24. 11. 2006 bolo neznámou osobou

podaných z miesta podania Z. najmenej 180 až 250 kusov listových zásielok - dopisov na adresy voličov v obci H. Tieto listové zásielky - dopisy boli dňa 27. 11. 2006 doručovateľkou pošty H. doručené adresátom zásielok uvedených ako adresát, pričom sestra kandidáta č. 2 na funkciu starostu obce je vedúca pošty obce H.

V každom dopise boli vložené listiny s názvom:

1. Predvolené vyznanie a predsavzatia pána starostu

2. Quo vadis (Kam kráčaš) obec H.? Pozrime sa pravde do očí.

Obsah týchto listín považuje sťažovateľ za znevažovanie jeho osoby a zároveň za jeho diskreditáciu.

ad 2) -minimálne do 18:50 hod, dňa 2. 12. 2006 boli v obci H., na budove bistra M. a to na priečelí budovy oproti schodisku a na sklenenej výplni okna vylepené agitačné letáky s obsahom: „Chcete mať Mikuláša! Majiteľ bistra M. ponúka 2 kotle krčmárskeho gulášu a 2 sudy piva, keď vyhrá voľby P. Š. jeho voličom. “

Sťažovateľ namieta, že:

a) plagáty zhodného obsahu boli vylepené na mieste a v priestoroch verejne prístupných - bistro M. v deň konania volieb, t. j. dňa 2. 12. 2006

b) priestory bistra M. sa nachádzajú uprostred obce H., vedľa hlavnej cesty asi 66-70 m od volebnej miestnosti a vedľa tohto bistra M. išlo, alebo mohlo ísť 60 % voličov k volebnej miestnosti

c) majiteľ bistra M. viedol v čase zákazu volebnej kampane intenzívne a finančnou formou 2 kotlov krčmárskeho gulášu a 2 sudov piva, intenzívnu kampaň za voľbu kandidáta č. 2 na funkciu starostu obce P. Š., ktorý voľby vyhral, majiteľom bistra M. bol a je opätovný poslanec obecného zastupiteľstva obce H. a volá sa P. B.“

Podľa sťažovateľa v prípade označenom ako ad 1) došlo k porušeniu § 30 ods. 1, 3 a ods. 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) a v prípade označenom ako ad 2) došlo k porušeniu § 30 ods. 2, 3, 10 a ods. 11 a § 33 zákona o voľbách. Porušenie ústavnosti sťažovateľ videl v tom, že nezabezpečením zákonnosti došlo k porušeniu ústavných práv uvedených v čl. 30 a 31 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

V obidvoch prípadoch ad 1) a ad 2) podal sťažovateľ Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Z. oznámenie, a to 28. novembra 2006 a 2. decembra 2006, a súčasne podal 28. novembra 2006 sťažnosť adresovanú miestnej volebnej komisii v H. vedenú pod ev. č. 648/2006.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ po vykonaní v sťažnosti (a v jej doplnení) uvedených dôkazov navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje osvedčenie Miestnej volebnej komisie v obci H. zo dňa 2. 12. 2006 o zvolení P. Š., nezávislého kandidáta, za starostu obce H. a vyhlasuje za zvoleného sťažovateľa M. G.“

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti požiadal starostu Obecného úradu H. o zaslanie kópie zápisnice o výsledku volieb do obecného zastupiteľstva a starostu obce konaných 2. decembra 2006 (ďalej len „zápisnica o výsledku volieb“).

Z predloženej zápisnice o výsledku volieb, ktorá bola ústavnému súdu doručená 30. mája 2007, vyplýva, že sťažovateľ z celkového počtu 722 platných hlasov odovzdaných pre voľby starostu obce dostal 349 hlasov a kandidát na starostu P. Š., proti ktorému sťažnosť smeruje, dostal 373 hlasov (t. j. o 24 hlasov viac ako sťažovateľ). Uvedené zistenia korešpondujú s údajmi uvedenými v sťažnosti.

II.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti návrhu podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

Sťažovateľ preukázal, že vo voľbách uskutočnených 2. decembra 2006 bol kandidátom na starostu obce H., pričom podľa predložených výsledkov volieb miestnej volebnej komisie sťažovateľ dostal vo voľbách 349 platných hlasov, čo predstavuje viac ako 10 % voličov [§ 59 ods. 1, § 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde], teda sťažovateľ má v konaní pred ústavným súdom procesnú legitimáciu na podanie sťažnosti podľa § 59 zákona o ústavnom súde.

Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 12. decembra 2006, t. j. do desiatich dní po oznámení výsledkov volieb (§ 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak možnosť uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Pokiaľ ide o voľby do orgánov samosprávy obcí (a do samosprávy vyšších územných celkov), majú v podmienkach Slovenskej republiky právo voliť a byť volení okrem jej občanov aj cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (mutatis mutandis PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (mutatis mutandis PL. ÚS 21/94).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých

politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb, vyhlásiť voľby za neplatné alebo zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, nie každé porušenie volebného zákona vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta, ako aj potrebu jej zrušenia. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta, ako aj potrebu jej zrušenia môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

S ohľadom na tieto zásady a kritériá ústavný súd teda posudzoval, či tvrdenia uvedené v sťažnosti v prípade ich preukázania môžu byť či už jednotlivito alebo spoločne ústavne relevantným spôsobom porušením citovaných ustanovení zákona o voľbách.

Podľa tvrdenia sťažovateľa tým, že 24. novembra 2006 bolo voličom v obci H. doručených najmenej 180 až 250 kusov listových zásielok znevažujúcich a diskreditujúcich jeho osobu, malo dôjsť k porušeniu § 30 ods. 1, 3 a ods. 9 zákona o voľbách. V tomto

ohľade poukázal sťažovateľ na skutočnosť, že nemal možnosť využiť právo na odpoveď a nemal ani rovnaký prístup k službám územnej samosprávy.

Ústavný súd v súvislosti s uvedenými tvrdeniami sťažovateľa konštatuje, že sú z hľadiska úvah o možnom porušení zákona o voľbách irelevantné a nijako nesúvisiace so sťažovateľom namietaným § 30 ods. 1, 3 a ods. 9 zákona o voľbách. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu informácie o osobe sťažovateľa doručované v listovej zásielke mimo času volebného moratória nemožno hodnotiť ako porušenie citovaných ustanovení zákona o voľbách.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej namietal, že v deň konania volieb v bistre M. boli vylepené agitačné plagáty na podporu protikandidáta na starostu obce H., pričom majiteľ tohto bistra „*intenzívne a finančnou formou 2 kotlov krčmárskeho gulášu a 2 sudov piva*“ viedol „*intenzívnu kampaň za voľbu kandidáta č. 2...*“, čím malo dôjsť k porušeniu § 30 ods. 2, 3, 10 a ods. 11 a § 33 zákona o voľbách. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal aj na trestné oznámenie podané Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Z.

Podobne ako v predchádzajúcom prípade ani v tomto prípade ústavný súd nezistil z hľadiska práva relevantnú súvislosť medzi namietanými tvrdeniami sťažovateľa a citovanými ustanoveniami zákona o voľbách, a to ani v súvislosti s policajným vyšetrovaním vo veci ČVS: ORP-1237/OVK-NR-2006 TS, v ktorej bolo na základe oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. začaté trestné stíhanie proti neznámemu páchatelovi za prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona.

K namietaným tvrdeniam je potrebné uviesť, že kampaň sa začína 17 dní a končí 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané (§ 30 ods. 2 zákona o voľbách).

V čase kampane má politická strana a nezávislý kandidát zabezpečený rovnaký prístup k hromadným informačným prostriedkom a k službám územnej samosprávy

zameraným na podporu alebo na prospech ich volebnej kampane (§ 30 ods. 3 zákona o voľbách).

Umiestňovať plagáty a iné nosiče informácií na verejných priestranstvách počas kampane možno len na miestach vyhradených obcou. Vyhradená plocha musí zodpovedať zásadám rovnosti politických strán a nezávislých kandidátov. Miesta na umiestňovanie plagátov alebo iných nosičov informácií vymedzí obec svojim všeobecne záväzným nariadením (§ 30 ods. 10 zákona o voľbách).

V čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí vysielat' alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom (§ 30 ods. 11 zákona o voľbách).

Za poriadok vo volebnej miestnosti a v jej bezprostrednom okolí zodpovedá predseda okrskovej volebnej komisie. Jeho pokyny na zachovanie poriadku vo volebnej miestnosti a dôstojný priebeh hlasovania sú záväzné pre všetkých prítomných (§ 33 zákona o voľbách).

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom označené bistro M., v ktorom mali byť vylepené agitačné plagáty a podávaný guláš a pivo, nemožno už na prvý pohľad považovať za verejné priestranstvo, ktoré pre účely volebnej kampane podlieha rozhodovacej činnosti obce a bez ďalšieho nie je ani daná relevantná súvislosť medzi tvrdeniami sťažovateľa a obsahom ustanovenia § 30 ods. 11 a § 33 zákona o voľbách.

Keďže ani v súvislosti s namietaným tvrdením o porušení volebného moratória neboli sťažovateľom uvedené, resp. označené žiadne relevantné dôkazy, na základe ktorých by bolo možné uvažovať v tejto súvislosti o porušení volebného zákona, ústavný súd uzavrel, že sťažovateľ v podanej sťažnosti neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal také porušenia zákona o voľbách, ktoré by viedli ústavný súd k tomu, aby prijal sťažnosť na ďalšie konanie pred ním a následne, aby zrušil rozhodnutie volebnej komisie o zvolení P. Š.

za starostu obce H. a vyhlásil za zvoleného sťažovateľa, čoho sa sťažovateľ v sťažnosti domáhal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a volebnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2007